

הלימוד היומי:

פרשת אחרי-קדושים | יום ג | ח' אייר ה'תשפ"ה | פרק י"ז פסוק ח' - פרק י"ח פסוק כ"א

יוסיף דעת

בגדי לבן – מה הכבוד?

על הכתוב בפרשת השבוע (ויקרא טז, לד) וְהִיטָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטָּאתֵם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה, כּוֹתֵב רִש"י: 'כשהגיע יום הכפורים עשה כסדר הזה, ולהגיד שבחו של אהרן שלא היה לובשן לגדולתו, אלא כמקיים גזירת המלך'. וצריך להבין: הרי מראש חודש ניסן כבר לבש אהרן בגדי זהב, שהם יותר מפוארים ומכובדים מבגדי לבן, ולמה דווקא כאן בבגדי לבן מודגש שלא היה לובש אותם לגדולתו אלא כמקיים גזירת המלך, הרי דבר זה היה צריך להיות מודגש דווקא בבגדי זהב!

חידוד בפרשה

לקראת ל"ג בעומר

מצא בפירוש רש"י בפרשת השבוע מאמר בשם רבי שמעון, ושני מאמרים בשם רבי עקיבא.

כמונח בקופסא

לא תשנא

בפרשת השבוע נאמר (ויקרא יט, יז) לֹא תִשָּׂא אֶת אָחִיךָ בְּלִבְבְּךָ. באחת הפרשיות בחמשה חומשי תורה כותב רש"י, שמי שעובר על איסור זה של 'לא תשנא', סופו לעבור על איסור לשון הרע. היכן הם דברי רש"י אלו?

והתקדשתם והייתם קדשים (כ, ז)

איך נהיה אדם שיכור? הוא שותה כוס אחת ועוד כוס, עד שמשתכר. כך להבדיל בקדושה, איך יכול בשר ודם להפוך להיות קדוש? אלא 'והתקדשתם' – הוא מקדש עצמו פעם אחת, ועוד פעם ועוד פעם, עד שבסוף – 'והייתם קדושים' הוא נהיה מציאות של איש קדוש.

(בית אברהם, סלונים)

הלימוד שלפני 'חפץ-חיים'

וְאֶהְבֶּתְ לִרְעֶךָ כְּמוֹךָ אֲנִי ה' (ויקרא יט, יח). אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, זֶה כָּלֵל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה (רש"י)

דורות של יהודים אוהבי ישראל גדלו על פלגי דברי רש"י אלו בפרשת קדושים המלמדנו שמצוה זו של 'ואהבת לרעך כמוך' היא כלל גדול בתורה, דהיינו יסוד חשוב שעליו מושג תתים כל המצוות שבין אדם לחברו, שכולם ענפים היוצאים ממצות אהבת ישראל.

סמל ומופת לאהבת ישראל "כמוך ממש", היו רבותינו מאורי וגדולי הדורות זי"ע, אשר לבם היה מלא וגדוש באהבת ישראל ללא גבול, ועל כך – בסיפור דלהלן.

התארגנו פעם קבוצת בחורים בישיבת חברון ללימוד משותף בספר 'חפץ-חיים', במשך כמה דקות ליום, אך היו שהתנגדו לרעיון מסיבות שונות, עד שהוחלט לגשת אל המשגיח מרן הגאון רבי מאיר חדש זצ"ל שיכריע בדבר. להפתעתם ענה המשגיח: 'גם אני מתנגד לכך לעת עתה!'.
הבחורים הנדהמים ציפו להסבר, שהגיע עד מהרה מפי המשגיח: אם היינו אוהבים זה את זה באמת, וכי היינו מסוגלים לדבר או לשמוע סיפור גנאי איש על רעהו? היעלה אדם על דעתו לשמוע דבר גנות על עצמו ובשרו? המסקנה המתבקשת היא: אין לנו אהבת ישראל במידה מספקת! לכן אנו מוכנים לשמוע או לדבר על רעת הזולת. אם כן, וודאי שחשוב מאד ללמוד את הלכות לשון הרע בחפץ חיים, אבל לפני שמתחילים בלימוד חפץ חיים, חייבים להשקיע תחילה בלימוד מידת אהבת ישראל! הצעד הראשון הוא להשקיע תחילה עבודה לשפר את אהבת ישראל כך ממילא לא יכשל כלל האדם בדיבורים אסורים על הזולת!

ארץ גזרה

ביום הכיפורים שולחים שעיר להר העזאזל הנקרא בלשון התורה 'ארץ גזרה' (ויקרא טז, כב). משמעותו מלשון גזירה וחיתוך, שההר היה נראה כאילו הוא חתוך מאמצע גובהו עד מרגלותיו, בצורה כזו: \ | והמורד משם תלול וכמעט זקוף (רש"י יומא סז, ב). עוד דרשו בגמרא שהוא מל"שון גזירה, על שם שהיה השעיר נחתך ונגזר לאברים אברים על ידי בליטות ושיניים שיש בו. או מלשון גזירת מלך, שגזר לעשות כן ואין להרהר אחריה. ולדעת החזקוני, פשטות הכתוב לומר שהכוונה שמדבר זה הוא נפרד ונגזר משאר המקומות שיש בה צמחים וזרע, ואילו מקום זה הוא שומם וריק.

הנושא היומי בפרשה:

הקטרה בחוץ • איסור דם • כיסוי הדם • נבלת עוף טהור • התרחקות מחוקות הגוים • איסורי עריות • מולך

היום נלמד שאיסור שחוטי חוץ הוא לא רק בשחיטה אלא גם בהקטרה, וכן נלמד על איסור אכילת דם שעונשו כרת. בנוסף על כך נלמד על מצות כיסוי דם חיה או עוף כשרים לאחר שחיטתם, ועל הלכה שנאמרה בנבלת עוף טהור שהיא מטמא את האדם ובגדיו גם ללא מגע בידיו אלא במגע בבית הבליעה. לאחר מכן מזהירה התורה על החובה להתרחק מחוקות הגוים ולא ללמוד את חכמותיהם. בהמשך מפורטת רשימה של קרובי משפחה האסורים לאדם משום איסור עריות, וכן מזהירה התורה שלא להעביר את הבן לעבודה זרה של 'מולך'.

הקטרה בחוץ:

האיסור להקריב קרבן מחוץ למקדש אינו רק בשחיטה בלבד, אלא גם בהקטרת האיברים, כך שאם איש אחד שחט והשני הקטיר, שניהם חייבים 'כרת' שפירושו שהוא מת ונכרת וגם זרעו נכרת.

איסור דם:

לא רק דם של קרבנות אסור באכילה, אלא כל דם אסור באכילה, והאיסור חל גם על גרים. ובאיסור זה יש לגדולים להזהיר את הקטנים שלא יכשלו בו.

האוכל דם, כביכול יתפנה הבורא מכל עסקיו לעסוק בו ולהענישו בעונש כרת.

נפש בדם:

סיבת איסור אכילת דם: לפי שנפש כל בריה תלויה בדם, ולכן נתן הבורא את הדם לזריקה על המזבח, כדי שתבוא נפש ותכפר על הנפש, ולפיכך אסור לאכול דם שהנפש בו והוא מיועד למזבח.

כיסוי הדם:

השוחרט חיה או עוף (כשרים, ולא טמאים) חייב לכסות את דמו. חיוב זה חל לא רק בבעלי חיים הניצודים בשדה, אלא גם באווזים ותרנגולים הגדלים בבית.

רגילות בבשר:

נרמז כאן בפסוק שלא יהיה אדם רגיל באכילת בשר בתמידות, אלא יהיה בעיניו אכילת בשר כדבר הבא בטורח של צידה.

נבלת עוף טהור:

דין מיוחד נאמר בנבלה של עוף טהור (שיש במינו טריפה, ולא בעוף טמא שאין במינו טריפה, שהרי בין כך ובין כך הוא אסור באכילה), שהאוכל אותו נטמא בשעה שהבשר נוגע בבית הבליעה, גם ללא שיגע בו בידיו (כגון שחבירו תוחבו בבית הבליעה).

הנטמא מאכילת נבלת עוף טהור זקוק לטבילה, וכן יטביל את בגדיו, ולאחר הטבילה ימתין עד הערב ואז יטהר.

כרת ומלקות:

אם האוכל נבלת עוף טהור נכנס למקדש או אכל קודש בלי טבילת הגוף - הריהו נענש בכרת. ואם נכנס בלי לטבול את בגדיו - עונשו מלקות.

מקולקלים שבאומות:

ה' הזהיר את ישראל שלא לעשות כמעשה ארץ מצרים וארץ כנען, שהיו מקולקלים מכל האומות, ובפרט האומות שכבשו ישראל ואנשי אותו המקום בו גרו ישראל, שהם היו מקולקלים יותר מכולם.

טרטאות ואצטדיאות:

מלבד חובת ההתרחקות מהחטאים של הגוים, חל איסור גם לנהוג במנהגי הגוים וחוקותיהם, כגון הליכה לבתי טרטאות ואצטדיאות.

חכמות הגוים:

גם לאחר שיהודי סיים ללמוד את כל התורה, לא יאמר 'אלך ואלמד חכמת המצריים והכשדיים', אלא ילך וילמד רק חוקות ה'.

קיום המצוות:

מחויבים בני ישראל לשמור וגם לעשות: את 'המשפטים' - דברים בעלי הגיון, שגם אילו לא נכתבו בתורה היו ראויים לאומרים. 'החוקות' - בלי טעם, כגון חזיר ושעטנז ופרה אדומה, שהיצר והאומות תמהים עליהם. בנוסף יש לשמור את ההלכות שאינן מפורטות בתורה רק נלמדים בדרך דרש.

עולם הבא:

השומר ועושה את כל אלו יזכה לחיות לעולם הבא (אבל בעולם הזה, סופו מת), וה' נאמן לשלם השכר.

גזירות המלך:

כהקדמה לפרשת עריות נאמר 'אני ה' אלקיכם', ושתי כוונות בדבר: א. אני אמרתי בסיני 'אנכי ה' אלקיך', וקיבלתם עלי מלכותי, מעתה קבלו את גזירותי.

ב. לפי שגלוי וידוע לפני ה' שבימי עזרא עתידים להיכשל בחטאים אלו, לפיכך גזר עליהם ואמר 'דעו מי הגוזר, דיין להיפרע ונאמן לשלם שכר!'.

שכר טוב:

התורה מפרטת את רשימת קרובי המשפחה אשר חל איסור לחטוא עמהם בחטא גילוי עריות. האיסור חל הן על האיש והן על האשה. וה' נאמן לשלם שכר על זהירות במצוה זו.

אשת אב:

אלו הן העריות: א. אשת אב (נלמד מגזירה שוה שאין הכוונה לאב ממש, אלא לאשת אב. ב. אימו, גם אם היא אינה אשת-אביו (כגון אנוסת אביו או מפותת אביו). ג. אשת אב לאחר מיתת האב.

אחותו:

ד. אחותו, בת אביו או בת אמו. לא רק אחות שנולדה על ידי נישואין, אלא גם בת אנוסת אביו אסורה. כמו כן, אין חילוק בין אם נולדה מאם שקידושה בהיתר, או נולדה מאם שקידושה באיסור, כגון ממזרת ונתינה שאומרים לאב להוציאה.

אינו חייב על אחות שנולדה משפחה ונכרית שאינן ראויות לקידושין.

בתו:

ה. בתו – נלמד מגזירה שווה, ולא מקל וחומר מבת בתו, לפי שאין מענישים על איסור הנלמד רק מדין קל וחומר. ו. בת בתו – דהיינו בתו שנולדה מאשתו (וזה נלמד מהפסוק 'ערות אשה ובתה', כדלהלן אות יג). ז. בת בנו ובתו – דהיינו בת בנו או בתו שנולדו מאנוסתו.

דודתו וכלתו:

ח. אחות אביו. ט. אחות אמו. י. אשת אחי אביו. יא. כלתו אשת בנו, רק כשיש לבנו קידושין בה, אבל אנוסת בנו, או שפחה ונכרית, אין בה איסור כלתו. יב. גיסתו, אשת אחיו.

יג. אשה ובתה, והתורה מכנה אותן בשם 'שארה הנה', פירוש: קרובות, ולאחר שהתחתן עם הראשונה, אסור להתחתן עם השנייה, כי 'זמה היא' – לשון עצת חטא שהיצר זומם להחטיאך.

צרות:

יד. שתי אחיות, הנעשות 'צרות' זו לזה אם יתחתן עם שניהן. גם אם גירש את אשתו, כל זמן שהיא בחיים לא ישא את אחותה. טו. אשה נדה.

מולך:

חל איסור למסור את בנו לכומרים המעבירים את הבן ברגליו בין שתי מדורות אש כקרבן עבור

מספר לחיוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוג מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' – שמעו ותחי נפשכם!

